

על מטתו ולא ראתה עליו קרי.
(ברכות י:)

יש לדעת מהו תוכן כוונת הסימנים הללו, שעל ידיהן החליטה היא שאלישע איש קדוש הוא? ונראה לומר צוה: כי איתא בגמ': יצר הרע דומה "לזבוב" ויושב במפתח לבו של האדם (לקמן סא.), והוא מחכה ומנפה לכל מין הזדמנות שיוכל להתגבז בתוך לבו של האדם ולפתחו לדבר עבירה; והנה שונמית "ראתה" (היינו הכרה והבנה) שאכל אלישע לא נראה "הזבוב" ההוא על שלחנו, כי שלחנו קודש ואוכל בלא הנחת גשמית אלא בצחי' נדיק אוכל לשובע נפשו, וכן לענין הסימן השני, סדין של פשתן וכו', כי ידוע אשר כל זאת צא ממותרות הנחת הגוף שיש לו להאדם מתענוגי עוה"ז, כדאיתא בספרי יראים, ומאחר שאלישע היה מושלל לגמרי מהנחת גופניית ותאוות עוה"ז, ממילא היה גם מושלל מהדבר השני.

א"ל זה רמזו חז"ל באומרים: אצ"י "באל"י דיצ"י" כלומר: הוא "גירש" ממנו "הזבוב" ההוא מהזיווג הק' שלו.

ובן צאו חכמינו ז"ל בהוראתם: "הרוצה ליהנות יהנה כאלישע" (כאן י: ור"ל: "אזוי מעג מען הנאה האצ"י פון דער וועלט, אזוי ווי אלישע האט הנאה געהאט".

(כ"ק מרן אדמו"ר מאזויערנא זי"ע)

הקורא (קריאה שמע) מכאן ואילך
(לאחר ג' שעות) לא הפסיד, כאדם
הקורא בתורה. (ברכות ט: במשנה)

יש שני מיני התעוררות: א) הצא מכח "הקריאה", ב) הצא מכח "הזמן"; מכח הקריאה היינו, שבכל עת שקוראין צתורה צפרשת המועדים וכיו"צ, אף שלמעשה אינו עתה הזמן של החג, מ"מ צכח הקריאה לעורר את הזמן ולהשפיע גם עתה מאותן הנסים שנעשו בהזמן ההוא, ולדוגמא: התעוררות לגאולה נתעורר בזמן שקוראים צתורה צפרשת יציאת מצרים וכדו', ויש התעוררות הצא מכח הזמן, בעת שמגיע הזמן שנעשו צה נסים לאבותינו צימים ההם, הרי היא משפיע שכן ייעשה גם בזמן הזה.

א"ל זה רמזו התנא באומרו: "הקורא מכאן ואילך" וכבר חסירה לו ההתעוררות הצא מכח "הזמן", מ"מ "לא הפסיד" האפשרות לעורר השפעת המצוה מכל וכל, אלא דמכאן ואילך הרי הוא "כאדם הקורא צתורה", ויכול לעורר ההשפעה הצא מכח "הקריאה" אף שאינו בזמן הראוי.

(רבינו מריז"ן זי"ע)

"בי איש אלקים קדוש הוא" (קן אמרה שונמית לצעלה על אלישע; והקשו ע"ז בגמ') מנא ידעה? רב ושמואל, חד אמר: שלא ראתה זבוב עובר על שלחנו, וחד אמר: סדין של פשתן הציעה